

Euroopan unionin
osarahoittama

WORK & STAY

KOKONAINEN ELÄMÄ KOILLISMAALLA

Work&Stay –kokonainen elämä Koillismaalla -hankkeen Työelämäntulkki-palvelun vaikuttavuuden arviointi

Aineistoraportti 10/2025

Mikko Kesä ja Pekka Ylikojola

MIKKO KESÄ OY

Toteuttaja- ja rahoittajatahot:

Sisällys

1	Hankkeen tavoitteet ja toteuttaminen.....	4
2	Arvioinnin toteuttaminen.....	5
3	Arviointiaineisto.....	6
3.1	Hankkeen seurantatiedot	6
	Hankkeen asiakkaat	6
	Hankkeen toimenpiteet.....	11
	Muut asiakkaiden saamat palvelut.....	12
	Asiakassiirtymät	12
3.2	Asiakaskyselyt ja -haastattelut	20
	Asiakastyytyväisyysmittaus henkilöasiakkaille.....	20
	Asiakastyytyväisyysmittaus yrityksille ja muille työnantajille	24
	Henkilöasiakkaiden teemahaastattelut.....	26
3.3	Työvoimavirkailijoiden ryhmähaastattelu	28
3.4	Tilastollinen ja taloudellinen vertailuaineisto	31
	Työmarkkinatilastoja.....	31
	Taloudellinen vertailu.....	35

1 Hankkeen tavoitteet ja toteuttaminen

Work & Stay – Kokonainen elämä Koillismaalla -hanke on seitsemän toimijan ryhmähanke, jonka pää toteuttajana toimii Kuusamon kaupunki. Muita toteuttajatahoja ovat Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy, Ksakki ry, Posion kunta, Pudasjärven kaupunki, Puolangan kunta sekä Taivalkosken kunta.

Hankkeen tavoitteena on hyvinvoinnin, työllisyyden ja elinvoiman lisääminen Koillismaalla sekä erityisesti syrjäytymisen ehkäiseminen, työmarkkinoille heikosti kiinnittyvien työllistämisen edistäminen ja osaavan työvoiman saannin edistäminen.

Hankkeen kohderyhmää ovat kaikki, jotka tarvitsevat apua työllistymiseen, ovat työttömyysuhan alla tai ovat kiinnostuneet alueen työmahdollisuuksista. Erityisesti huomioidaan täsmätyökykyisten ja maahanmuuttajien tarpeet. Myös yrittäjyydestä kiinnostuneille tarjotaan tietoa ja ohjausta.

Hankkeen toimenpiteet jakaantuvat neljään työpakettiin:

1. Työelämäntulkkimalli, jonka tuloksena nopeutetaan työmarkkinoille heikosti kiinnittyvien kestävä työllistymistä tarjoamalla pitkäkestoista tukea työnhakijalle ja työnantajalle.
2. Työllisyyspalveluiden kehittäminen, joka sisältää verkostoyhteistyön edistämistä, asiantuntijoiden osaamisen lisäämistä sekä tiedolla johtamisen systemaattista rakentamista.
3. Asettautumispalveluiden rakentaminen, minkä tuloksena alueelle töihin tulevien mahdollisuudet integroitua paikalliseen yhteisöön ja löytää toimeentulo myös mukana muuttaville perheenjäsenille paranevat ja samalla alueen pito- ja vetovoima kasvaa.
4. Työssäkäyntialueen mahdollisuudet, joita tuodaan esille osaaja- ja asukasmarkkinoinnin, kansainvälisen rekrytointiosaamisen lisäämisen, yrittäjyyden edistämisen sekä etätyön ja monipaikkaisuuden fasilitoinnin kautta. Naturpolis Oy toteuttaa toimenpiteitä työpakettiin 4.

Hanke on Euroopan unionin osarahoittama. Hankkeen toiminta-aika on 01.12.2023 - 31.12.2025.

2 Arvioinnin toteuttaminen

Work & Stay -hanke on kilpailuttanut ja hankkinut asiantuntijapalvelut, jonka tavoitteena oli edistää työllisyyspalveluiden toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia ja tiedolla johtamista Work & Stay – Kokonainen elämä Koillismaalla -hankkeen toteuttajaorganisaatioissa.

Arvioinnin tarkoituksena oli:

- toteuttaa hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi
- mallintaa jatkossa hyödynnettävissä oleva toimintamalli työllisyyspalveluissa toteutettavaan vaikuttavuuden arviointiin.

Työ toteutettiin neljässä päävaiheessa:

Työn aluksi laadittiin arviointimalli (arviointiviitekehys), jonka avulla projektin toimenpiteiden vaikutuksia arvioitiin. Viitekehyyksen avulla tehtiin tarkempi tiedonkeruun suunnitelma ja parannusehdotukset projektin tiedontuotantoon.

Toisessa vaiheessa koottiin ja analysointiin kertynyttä tietoa. Tähän vaiheeseen kuului myös väliarviointiyhteenveto 8/2025 loppuun kertyneen aineiston perusteella.

Kolmannessa ja neljännessä vaiheissa tehtiin arvioinnin yhteenveto ja aineistoraportti 9/2025 loppuun kertyneen aineiston perusteella sekä arvioinnin tuloksiin pohjautuva vaikutusarviointimalli, jota hyödyntämällä työn tilaajat voivat seurata työllisyyspalveluiden vaikutuksia jatkossa. Arvioinnin tulosten ja vaikutusten yhteenvetoa ja arviointimallia esiteltiin tilaajille 16.10. ja yhteenveto sekä aineistoraportti viimeisteltiin 31.10.2025 mennessä.

Arviointiaineisto koostui:

- Hankkeen työntekijöiden kokoamasta toimenpide- ja asiakasseuranta-aineistosta
- Hankkeen toteuttamasta asiakastyytyväisyysmittauksen tuloksista (henkilöasiakkaat n=99 ja työnantaja-asiakkaat n=19)
- Arvioitsijoiden tekemistä tarkentavista henkilöasiakashaastatteluilta puhelimitse kesä-elokuussa n=22
- Työllisyysohjaajien ryhmähaastattelusta (24.9.) n=8
- Tilasto-, budjetointi-, laskenta- ja kirjallisuusaineistosta – erityisesti vaikutusanalyysin tuottamiseksi

Arviointiin on kuulunut myös säännölliset arvioitsijoiden sekä kaikkien hankkeen toteuttajakuntien ja Ksaki ry:n edustajista koostunut projektiryhmätyöskentely. Kokouksia järjestettiin yhteensä 6 kpl.

3 Arviointiaineisto

3.1 Hankkeen seurantatiedot

Toteuttajatahot ovat ylläpitäneet kattavia seurantatietoja asiakkaistansa. Seurattavia tietoja jatkokehittiin arviointiprojektin alussa kattamaan laajemmin tietoja asiakkaiden profiilista sekä siirtymistä. Tässä luvussa esitellään tietoja hankkeen asiakkaista, heidän saamistaan toimenpiteistä ja muista palveluista, sekä päättäneiden asiakkaiden siirtymät. Seurantatiedot ovat syyskuun 2025 lopun tilanteessa. On hyvä huomioida, että toteuttajatahojen kirjauskäytännöt ovat voineet hieman erota toisistaan.

Hankkeen asiakkaat

Taulukko 1: Asiakasmäärät ja kestot.

Asiakasmäärä, hlö	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Asiakkaita yhteensä	447	178	84	36	53	96
Päättäneitä asiakkaita, 3 kk jälkeen todennettu	227	93	54	10	39	31
Päättäneitä asiakkaita yhteensä	316	132	66	17	44	57
Päättäneitä asiakkaita yhteensä, %	71 %	74 %	79 %	47 %	83 %	59 %
Päättäneiden km. hankeajan kesto, kk	6,0 kk	5,8 kk	4,9 kk	9,9 kk	3,4 kk	8,6 kk

Suurimmat asiakasmäärät ovat olleet Kuusamossa ja Ksakissa. Vain noin puolet Taivalkosken ja Ksakin asiakkaista ovat päättäneet asiakkuuden hankkeessa. Taivalkosken ja Ksakin asiakkaiden hankeajan kestot ovat myös selvästi pidempiä (9–10 kuukautta) muihin toteuttajiin nähden. Puolangalla hankeajan kesto on ollut selvästi lyhin reilu 3 kuukautta.

Taulukko 2: Asiakkaiden ikäjakauma.

Ikä, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Alle 18	2	0	5	0	6	0
18–29	21	12	24	36	21	28
30–54	57	68	45	44	57	52
Yli 54	21	20	26	19	17	20

Hankkeen asiakkaiden keski-ikä on 41 vuotta. Iäkkäimpiä asiakkaita on ollut Pudasjärvellä sekä Kuusamossa ja nuorimpia Puolangalla.

Taulukko 3: Asiakkaiden sukupuolijakauma.

Sukupuoli, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Mies	53	50	61	61	57	46
Nainen	47	49	39	39	42	54
Muu	0	1	0	0	0	0

Hankkeen asiakkaat painottuvat hieman enemmän miehiin. Erityisesti Pudasjärvellä ja Taivalkoskella on enemmän miehiä kuin naisia. Ksakki on ainoa toteuttajataho, jossa naisia on enemmän kuin miehiä.

Taulukko 4: Asiakkaiden kansallisuus.

Kansallisuus, % asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Suomi	64	44	73	86	47	93
EU	4	7	0	6	0	1
Muu	32	48	27	6	45	6

Maahanmuuttaja-asiakkaita on ollut eniten Kuusamossa ja Puolangalla, vähiten Taivalkoskella ja Ksakkissa. Suurin osa maahanmuuttajista on EU:n ulkopuolelta.

Taulukko 5: Asiakkaiden koulutustausta.

Koulutustausta, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Ilman peruskoulutusta	3	3	6	0	2	1
Peruskoulutus	21	12	33	6	42	21
Toisen asteen koulutus	59	55	54	78	42	72
Korkea-asteen koulutus	17	29	7	14	13	6
Tuntematon	0	0	0	3	2	0

Asiakkaiden koulutustaso on ollut matalinta Pudasjärvellä ja Puolangalla, korkeinta Kuusamossa. Pudasjärvellä ja Puolangalla jopa kolmannes tai suurempi osuus asiakkaista on peruskoulutuksen varassa. Kuusamossa jopa vajaa kolmannes asiakkaista on korkeakoulutettu.

Taulukko 6: Asiakkaiden status liittyessään hankkeeseen.

Status hankkeeseen liittyessä, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Työtön työnhakija	68	61	68	89	68	75
Koulutuksessa	4	4	0	0	8	4
Kotokoulutuksessa / kotoaika menossa	9	10	27	0	0	0
Työssä, sis. oppisopimus & palkkatuki, kuntalisä	16	28	5	6	9	9
joista osa-aikatyössä (80 % tai alle)	49	54	50	0	0	56
Yrittäjä, ammatinharjoittaja	2	2	1	0	6	0
Työkyvyn haasteet	19	0	26	25	0	56
Puutteellinen kielitaito	23	41	26	8	0	6
Ei missään edellä mainitusta	5	2	0	6	8	11

Koko hankkeen asiakkaista noin 2/3 on ollut työtön työnhakija hankkeeseen liittyessä. Taivalkosken asiakkaista lähes 90 % on ollut työttömiä työnhakijoita. Kuusamossa jopa vajaa kolmannes on ollut työssä jo hankkeeseen liittyessään.

Työkyvyn haasteita on ollut yli puolella Ksakin asiakkaista. Pudasjärvellä ja Taivalkoskella vastaavasti noin neljänneksellä. Puutteellista kielitaitoa esiintyy erityisesti Kuusamossa ja Pudasjärvellä. Pudasjärven asiakkaista yli neljänneksellä on ollut kotokoulutus tai kotoaika kesken liittyessään hankkeeseen.

Taulukko 7: Asiakkaiden työttömyyshistorian kesto (Kuinka pitkä työttömyysjakso asiakkaalla on ollut ennen hankkeeseen tuloa. Työttömyysjakson kesto ei katkaise lyhyet työllistymiset tai palvelut.).

Työttömyyshistoria, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Alle 1 vuosi	38	43	29	44	49	31
1–3 vuotta	21	16	21	28	15	30
Yli 3 vuotta	14	4	15	17	11	32
Ei tietoa	26	37	35	11	25	6

Hankkeen asiakkaista suurimmalla osalla on ollut alle vuosi työttömyyshistoriaa. Keskimääräisesti lyhintä työttömyyshistoria on ollut Kuusamossa, Taivalkoskella ja Puolangassa. Ksakin asiakkailla on selvästi pisin työttömyyshistoria. On hyvä huomata, että koko hankkeen tasolla noin neljänneksen työttömyyshistoriasta ei ole tietoa. Näissä asiakkaissa on paljon maahanmuuttaja-

asiakkaita. Tämän perusteella ei tiedossa olevista asiakkaista isolla osalla työttömyyshistoria on oletettavasti alle vuoden.

Taulukko 8: Asiakkaiden ohjausväylät hankkeeseen.

Ohjaus hankkeeseen, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
KV-palvelut	12	16	30	0	0	0
Suoraan hankkeelle	39	34	35	17	62	46
Työvoimaviranomainen	29	36	33	47	17	11
Hyvinvointialue	8	0	2	14	4	27
Muu hanke	3	0	0	3	0	14
Muu taho	9	10	0	19	19	3

Suurin osa hankkeen asiakkaista on tullut suoraan hankkeeseen. Erityisesti Puolangalla kyseinen osuus on suuri. Työvoimaviranomainen on ohjannut yhteensä lähes kolmanneksen asiakkaista hankkeeseen. Työvoimaviranomaisen osuus on suuri erityisesti Taivalkoskella. KV-palveluilla on ollut suuri ohjausvaikutus Pudasjärvellä ja Kuusamossa. Ksakkiiin on ohjautunut iso osa asiakkaista hyvinvointialueelta.

Taulukko 9: Asiakkaiden edeltäneet palvelut enintään kolmen vuoden ajalta ennen hanketta.

Edeltäneet palvelut, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Kotoutumiskoulutus	10 %	16 %	25 %	0 %	0 %	1 %
Kuntouttava työtoiminta	9 %	0 %	10 %	14 %	17 %	15 %
Palkkatukityö, kuntalisä	7 %	1 %	13 %	18 %	0 %	9 %
Muu	7 %	0 %	7 %	12 %	7 %	13 %
Edeltävä työllistämishanke	6 %	2 %	2 %	9 %	0 %	15 %
Koulutuspalvelut (työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu)	5 %	2 %	7 %	5 %	0 %	12 %
Työkokeilu	5 %	1 %	5 %	2 %	8 %	10 %
Muu koulutus	2 %	1 %	1 %	11 %	3 %	1 %
Valmennuspalvelut	1 %	0 %	0 %	4 %	3 %	1 %
Aloittavan yrittäjän palvelut	1 %	0 %	0 %	2 %	7 %	0 %
Starttiraha	1 %	0 %	0 %	0 %	5 %	0 %
Ei palveluita	46 %	79 %	29 %	25 %	50 %	21 %

Koko hankkeen asiakkaista hieman yli puolet on saanut aikaisempia palveluita enintään kolmen vuoden ajalta ennen hankkeeseen liittymistä. Eniten edeltäneitä palveluita ovat saaneet Ksakin, Taivalkosken ja Pudasjärven asiakkaat. Kuusamon asiakkaista suurin osa ei ole saanut edeltäviä palveluita.

Taulukko 10: Asiakkaiden työllistymispotentiaalin (seuraavan puolen vuoden aikana avoimille työmarkkinoille työllistymisen potentiaali) arvio hankkeen alussa hanketyöntekijän toimesta.

Työllistymispotentiaali, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Erinomainen	8	4	4	28	21	4
Hyvä	21	19	20	22	25	26
Kohtalainen	30	39	19	31	17	30
Heikko	26	33	19	8	17	30
Ei tavoitteena	11	1	38	8	6	8
Vaikea sanoa	4	4	0	3	15	1

Työllistymispotentiaalin arvio koko hankkeen asiakkaista on ollut useimmiten kohtalainen tai heikko. Keskimääräisesti korkein työllistymispotentiaali on arvioita olevan Taivalkosken ja Puolangan asiakkailla. Ksakin ja Kuusamon asiakkailla potentiaali on arvioitu heikoimmaksi. Kaikilla toteuttajatahoilla on kuitenkin ollut erinomaisen tai hyvän potentiaalin asiakkaita noin neljänneksestä joka toiseen asiakkaaseen.

Korkeaa työllistymispotentiaalia näyttää selittävän erityisesti lyhyempi työttömyyshistoria, korkeampi koulutustaso, kantasuomalaisuus sekä he ovat saaneet vähemmän edeltäneitä palveluita, ja heillä on vähemmän työkyvyn haasteita. Vastaavasti heikon potentiaalin asiakkaat tai joilla työllistyminen ei ole tavoitteena ovat vastakohtia korkean potentiaalin asiakkaisiin nähden.

Taulukko 11: Asiakkaiden työllistymispotentiaalia selittävät taustatekijät.

Erinomaisen ja hyvän työllistymispotentiaalin omaavissa:	Heikon työllistymispotentiaalin omaavissa tai henkilöissä, joilla työllistyminen ei tavoitteena:
• Useammin miehiä • Vähemmän maahanmuuttajia • Vähemmän työkyvyn haasteita • Lyhyempi työttömyyshistoria • Korkeampi koulutustaso (mutta vähemmän korkeakoulutettuja) • Vähemmän edeltäneitä palveluita	• Useammin naisia • Enemmän maahanmuuttajia • Enemmän puutteellista kielitaitoa • Enemmän työkyvyn haasteita • Pidempi työttömyyshistoria • Matalammin koulutettuja (mutta enemmän korkeakoulutettuja) • Enemmän edeltäneitä palveluita

*Hankkeen toimenpiteet***Taulukko 12: Asiakkaille tehdyt hankkeen toimenpiteet.**

Toimenpiteitä keskimäärin / asiakas	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Kaikki toimenpiteet yhteensä	7,6	6,0	5,1	6,1	2,4	16,1
Uraohjaus (sis. CV/työhakemus)	2,5	2,8	2,0	1,2	0,0	4,1
Jalkautumiset	0,8	0,6	0,2	0,8	0,2	2,1
Alkukartoitus	0,7	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0
TEF yksilökäynnit	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6
Puheeksi ottaminen	0,5	0,0	0,4	0,8	0,8	1,4
Korttikoulutus	0,5	0,6	0,8	0,4	0,4	0,0
Muu työnantajayhteistyö	0,4	0,3	0,0	0,9	0,0	1,1
Oppilaitosyhteistyö	0,2	0,3	0,0	0,1	0,0	0,3
Asiakkaiden TEF-ryhmä	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Asettautuminen	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Ksakki ry muu palvelu	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Verkostoyhteistyö (hankkeen kokoama asiakkaalle)	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,4
Työkokeilu (hankkeen aloitteesta)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3
Muu lyhytaikainen työllistyminen	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,3
Terveysselektiviteetti HVA (hankkeen aloitteesta, ohjauksesta)	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2
Yrittäjyysohjaus	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Työklินิกка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Terveyspalvelut (muuhun terveyspalveluun ohjaaminen)	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Kaupungin työllistäminen (palkkatuella, hankkeen aloitteesta)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Kielikurssi	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
TEF työpaikkaryhmä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Työterveyspilotti (Pudasjärvi)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Työpaja/valmennus (hankkeen järjestämä tai ohjauksesta)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ei tavoiteta / ei etene sovitulla tavalla	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Muu	0,1	0,0	0,5	0,2	0,0	0,1

Koko hankkeessa on tehty keskimäärin vajaa 8 toimenpidettä per asiakas. Ksakin toimenpiteitä on tehty merkittävästi enemmän (keskimäärin yli 16) kuin muissa tahoissa. Vähiten toimenpiteitä on tehty Puolangalla. Puolangan toimenpiteistä todennäköisesti puuttuu uraohjauksen merkinnät, mikä laskee keskiarvoa. Tehdyistä toimenpiteistä näkee toteuttajatahojen painotuksia. Esimerkiksi Ksakin toimenpiteet painottuvat erityisesti työkykyyn liittyen mutta myös suureen määrään uraohjausta. Pudasjärvellä kottikoulutukset ovat olleet suosittuja. Kuusamossa maahanmuuttajapainotus näkyy esimerkiksi asettautumispalveluissa.

Muut asiakkaiden saamat palvelut

Taulukko 13: Muut asiakkaiden saamat palvelut hankkeen aikana.

Muut palvelut, % kaikista asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksaki
Terveys- ja sosiaalipalvelut	12 %	1 %	18 %	33 %	0 %	27 %
Kotoutumiskoulutus	9 %	8 %	29 %	0 %	0 %	0 %
Palkkatuki, kuntalisä	7 %	1 %	1 %	14 %	13 %	16 %
Opiskelu, koulutus, oppisopimus	6 %	6 %	2 %	0 %	4 %	13 %
Työ- tai koulutuskokeilu	6 %	0 %	8 %	3 %	11 %	13 %
Muu koulutus	3 %	3 %	4 %	3 %	0 %	4 %
Kuntouttava työtoiminta	3 %	0 %	0 %	11 %	4 %	8 %
Ammatillinen kuntoutus	3 %	0 %	1 %	11 %	2 %	7 %
Muu	5 %	1 %	6 %	14 %	15 %	3 %
Ei hyödynnetä muita palveluita, projekti pääasiallinen palvelu	59 %	83 %	38 %	50 %	62 %	35 %
Sairasloma	6 %	0 %	10 %	6 %	0 %	18 %
Saanut ammattipätevyyden	2 %	1 %	6 %	0 %	0 %	4 %

Vajaa puolet hankkeen kaikista asiakkaista on saanut muiden viranomaisten palveluita hankkeen aikana. Eniten muita palveluita ovat saaneet Ksakin ja Pudasjärven asiakkaat. Ksakin asiakkaissa korostuvat terveys- ja sosiaalipalvelut sekä palkkatuki. Pudasjärvellä korostuu erityisesti kotoutumiskoulutus. Kuusamossa jopa yli 80 % asiakkaista ei ole saanut muita palveluita hankkeen aikana.

Asiakassiirtymät

Hanke on seurannut asiakassiirtymiä asiakkaan päättäessä hankkeen, 3 ja 6 kuukautta päättymisen jälkeen. Tähän tarkasteluun valittiin yleisesti käytetty 3 kuukauden seuranta.

Taulukko 14: Asiakassiirtymät kolme kuukautta hankkeen päättymisen jälkeen.

Tilanne 3 kk:n kuluessa, % todennetuista päättäneistä asiakkaista	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	227 hlö	93 hlö	54 hlö	10 hlö	39 hlö	31 hlö
Työssä	53 %	69 %	35 %	50 %	41 %	55 %
Kokoaikaisesti (yli 80 %)	57	53	74	80	38	65
Osa-aikaisesti, yli 50 % työaika	27	38	21	0	6	24
Osa-aikaisesti, 50 % tai alle työaika	7	5	0	20	13	12
Vakituisesti	40	61	11	0	0	47
Määräaikaisesti	43	36	74	100	6	53
Nollasopparilla/keikkatyössä	4	6	5	0	0	0
Palkkatuella	7	0	37	0	13	0
Oppisopimuksella	5	3	11	0	6	6
Työllistämisavustus / Kuntalisällä	8	6	0	20	0	29
Yrittäjä, ammatinharjoittaja	3	3	0	0	13	0
Yrittäjä, ammatinharjoittaja starttirahalla	1	0	0	0	6	0
Ei tietoa työllistymislaadusta	4	0	11	0	19	0
Työllistymistä edistävässä palvelussa	9 %	9 %	15 %	0 %	8 %	6 %
Työvoimakoulutus	5	0	13	0	0	0
Kotoutumiskoulutus	62	88	63	0	33	0
Muu koulutus	19	13	25	0	0	50
Työ- tai koulutuskokeilu	0	0	0	0	0	0
Kuntouttava työtoiminta	14	0	0	0	67	50
Opiskelemassa	7 %	11 %	2 %	10 %	13 %	0 %
Tutkintoon tähtäävä opiskelu	88	100	100	100	60	0
Työvoiman ulkopuolella	9 %	5 %	6 %	10 %	3 %	32 %
Ammatillisessa kuntoutuksessa	10	0	0	0	100	10
Eläke	20	0	0	0	0	40
Muu työvoiman ulkopuolella	70	100	100	100	0	50
Työtön	11 %	6 %	6 %	10 %	36 %	3 %
Muuttanut eri paikkakunnalle	11 %	4 %	30 %	10 %	13 %	0 %
Muu / ei tietoa	4 %	2 %	9 %	10 %	0 %	3 %

Siirtymät ovat koko hankkeen tasolla hyvin saman suuntaiset niin hankkeen päättyessä, 3 kuukautta ja 6 kuukautta päättymisen jälkeen. Tässä tarkastelussa suurin osa asiakkaista on ollut työssä ja vain pieni osa asiakkaista on ollut edelleen työttömänä. Asiakassiirtymien seuranta ei kuitenkaan ole niin yksinkertaista ja siksi työllistyneitä on tarkasteltu seuraavaksi tarkemmin eri näkökulmista.

Työllistyneiden tarkempi tarkastelu

Tarkastelussa pyritään pääsemään lähemmäs totuudenmukaista työllistymisprosenttia, jota voidaan pitää hankkeen palvelun vaikutuksena.

Taulukko 15: Kolmen kuukauden kohdalla kontrolloidut asiakkaat, jotka ovat työssä.

	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	227 hlö	93 hlö	54 hlö	10 hlö	39 hlö	31 hlö
Työssä	53 %	69 %	35 %	50 %	41 %	55 %

Taulukossa on jo aiemmin taulukossa 14 esitetyt työllistymisprosentit uudelleen. Seuraavaksi tarkastelusta tullaan poistamaan kaikki, jotka olivat jo työssä hankkeeseen liittyessään sekä edelleen kolmen kuukauden seurannassa (taulukko 6).

Taulukko 16: Kolmen kuukauden kohdalla kontrolloidut asiakkaat, jotka ovat työssä, ja joista on poistettu henkilöt, joiden työllistymistilanteessa ei ole tapahtunut myönteistä muutosta (työssä ennen hanketta → työssä hankkeen jälkeen).

	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	183 hlö	59 hlö	52 hlö	10 hlö	33 hlö	29 hlö
Työssä	42 %	51 %	33 %	50 %	30 %	52 %

Työssä olevien määrä tippuu selvästi erityisesti Kuusamossa, kun tarkastellaan ainoastaan uusia työllistyneitä eli tarkastelusta on otettu pois kaikki, jotka olivat jo hankkeeseen liittyessään töissä ja edelleen töissä kolmen kuukauden seurannan kohdalla. Näin saadaan paremmin esille hankkeen palvelun vaikutuksesta työllistyneet henkilöt. Työllistymisprosentteja nostaa edelleen se, että tarkastelussa on huomioitu vain päättäneet kolmen kuukauden kohdalla kontrolloidut asiakkaat eikä kaikkia hankkeen asiakkaita. Hankkeessa on paljon asiakkaita, jotka ovat olleet pitkään asiakkuudessa ja heidän työllistymisensä on huomattavasti epävarmempaa. Nämä asiakkaat otetaan mukaan tarkasteluun seuraavaksi.

Taulukko 17: Kolmen kuukauden jälkeen työssä olevat kaikki asiakkaat huomioiden, ja joista on poistettu henkilöt, joiden työllistymistilanteessa ei ole tapahtunut myönteistä muutosta (työssä ennen hanketta → työssä hankkeen jälkeen).

	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	403 hlö	144 hlö	82 hlö	36 hlö	47 hlö	94 hlö
Työssä	19 %	21 %	21 %	14 %	21 %	16 %

Hankkeessa edelleen olevien asiakkaiden mukaan ottaminen tarkasteluun laskee työllistymisprosentteja huomattavasti. Erityisesti Ksakin, Taivalkosken ja Kuusamon prosentit laskevat paljon, koska heillä on paljon ei päättäneitä asiakkaita hankkeessa. Ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista odottaa hiljattain hankkeeseen liittyneiltä heti tuloksia, joten heidät rajataan vielä seuraavaksi pois.

Taulukko 18: Kolmen kuukauden jälkeen työssä olevat kaikki asiakkaat, jotka ovat aloittaneet hankkeessa viimeistään 6 kk ennen syyskuun 2025 loppua huomioiden, ja joista on poistettu henkilöt, joiden työllistymistilanteessa ei ole tapahtunut myönteistä muutosta (työssä ennen hanketta → työssä hankkeen jälkeen).

	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	293 hlö	92 hlö	69 hlö	18 hlö	42 hlö	72 hlö
Työssä	25 %	30 %	25 %	22 %	24 %	21 %

Hiljattain hankkeeseen liittyneet asiakkaat pois lukien päästään lähimmäs todenmukaisinta työllistymisprosenttia. Kuuden kuukauden raja mukaillee asiakkaiden keskimääräistä hankkeita. Hanketahojen työllistymisprosentti vaihtelee 21–30 % välillä. Kuusamon työllistymisprosentti on korkein.

Taustamuuttujavertailujen perusteella uusia työllistyneitä selittävät seuraavat taustatekijät (taulukko 19):

- Työllistyneissä on selvästi enemmän heitä, jotka ovat ohjautuneet suoraan hankkeeseen. Tämä voi olla yhteydessä omatoimisuuteen.
- Työttömyyshistoria on lyhyempi
- Alkuvaiheessa tehty työllistymispotentiaalin arvio on keskimäärästä parempi
- Työllistyneet ovat saaneet vähemmän sekä edeltäneitä että hankkeen aikaisia muita palveluita (muiden vastuviranomaisten palveluita)
- Ovat saaneet selvästi enemmän hankkeen toimenpiteitä yhteensä. Palvelueroa selittää erityisesti uraohjauksen selvästi suurempi tarjonta sekä jalkautuminen yrityksiin.

- Työllistyneet ovat keskimäärin olleet hankkeen asiakkuudessa 1,5 kk pidempään kuin muut
- Työllistyneiden koulutusaste on muita korkeampi
- Työllistyneet ovat keskimäärin muita yli 6 vuotta vanhempia, useammin miehiä sekä kantasuomalaisia.

Taulukko 19: Uusia työllistyneitä selittäviä taustatekijöitä.

Taustatekijä	Työllistynyt	Ei työllistynyt
Yhteensä	77 hlö	106 hlö
Ikä: Alle 18 v.	0 %	6 %
Ikä: 18–29 v.	18 %	29 %
Ikä: 30–54 v.	53 %	50 %
Ikä: Yli 54 v.	29 %	15 %
Sukupuoli: Mies	56 %	44 %
Sukupuoli: Nainen	44 %	55 %
Sukupuoli: Muu	0 %	0 %
Kansallisuus: Suomi	68 %	45 %
Kansallisuus: EU	4 %	2 %
Kansallisuus: Muu	29 %	48 %
Status hankkeeseen liittyessä: Työtön työnhakija	86 %	57 %
Status hankkeeseen liittyessä: Koulutuksessa	6 %	6 %
Status hankkeeseen liittyessä: Kotokoulutuksessa / kotoaika menossa	10 %	27 %
Status hankkeeseen liittyessä: Työssä, sis. oppisopimus & palkkatuki, kuntalisä	0 %	6 %
Status hankkeeseen liittyessä: Yrittäjä, ammatinharjoittaja	0 %	1 %
Status hankkeeseen liittyessä: Työkyvyn haasteet	14 %	14 %
Status hankkeeseen liittyessä: Puutteellinen kielitaito	21 %	33 %
Status hankkeeseen liittyessä: Ei missään edellä mainitusta	5 %	8 %
Työttömyyshistoria: Alle 1 vuosi	57 %	32 %
Työttömyyshistoria: 1–3 vuotta	23 %	20 %
Työttömyyshistoria: Yli 3 vuotta	12 %	13 %
Työttömyyshistoria: Ei tietoa	8 %	35 %
Koulutustausta: Ilman peruskoulutusta	3 %	6 %
Koulutustausta: Peruskoulutus	23 %	39 %
Koulutustausta: Toisen asteen koulutus	58 %	42 %
Koulutustausta: Korkea-asteen koulutus	16 %	13 %

Koulutustausta: Tuntematon	0 %	0 %
Työllistymispotentiaali: Erinomainen	16 %	4 %
Työllistymispotentiaali: Hyvä	35 %	16 %
Työllistymispotentiaali: Kohtalainen	31 %	16 %
Työllistymispotentiaali: Heikko	17 %	30 %
Työllistymispotentiaali: Ei tavoitteena	0 %	32 %
Työllistymispotentiaali: Vaikea sanoa	1 %	2 %
Ohjaus: Kv-palvelut	5 %	33 %
Ohjaus: Suoraan hankkeelle	64 %	35 %
Ohjaus: Työvoimaviranomainen	17 %	13 %
Ohjaus: Hyvinvointialue	0 %	9 %
Ohjaus: Muu hanke	4 %	0 %
Ohjaus: Muu tahoa	10 %	10 %
Hankkeen toimenpiteet: Yhteensä	8,6 kpl	5,3 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Uraohjaus (sis CV/työhakemus)	3,4 kpl	1,4 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Alkukartoitus	0,8 kpl	0,7 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Jalkautumiset	1,1 kpl	0,5 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Muu työnantajayhteistyö	0,5 kpl	0,2 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Korttikoulutus	0,5 kpl	0,6 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Puheeksiottaminen	0,5 kpl	0,4 kpl
Hankkeen toimenpiteet: TEF yksilökäynnit	0,4 kpl	0,4 kpl
Hankkeen toimenpiteet: Asiakkaiden TEF-ryhmä	0,3 kpl	0,1 kpl
Muu palvelu: Ei hyödynnetä muita palveluita, projekti pääasiallinen palvelu	56 %	42 %

Työllistymisen laatu

Hankkeen seurannassa on kirjattu myös työllistymisen laatua mahdollisimman tarkasti. Seuraavassa laskelmassa eri laatutekijöille on annettu eri kertoimia, joiden avulla on voitu laadullistaa työllistymisprosentit.

Taulukko 20: Työllistymisen laadun tarkastelu.

Työllistymisen laadun tarkastelu (poistettu henkilöt, jotka ovat olleet työssä tai yrittäjänä liittyessään hankkeeseen sekä 3 kk päättymisen jälkeen)	Yhteensä	Kuusamo	Pudasjärvi	Taivalkoski	Puolanka	Ksakki
Henkilöä	183	59	52	10	33	29
Työssä, kaikki	42 %	51 %	33 %	50 %	30 %	52 %
% Kokoaikaisesti (yli 80 %): kerroin 1	64	60	76	80	40	67
% Osa-aikaisesti, yli 50 % työaika: kerroin 0,65	23	33	24	0	10	20
% Osa-aikaisesti, 50 % tai alle työaika: kerroin 0,25	9	7	0	20	20	13
Laadullistettu tehdyn työn määrän mukaan	34 %	42 %	30 %	43 %	15 %	43 %
% Vakituiseksi	30	43	12	0	0	53
% Määräaikaisesti (kerroin 0,5 : oletus, että joka toisella työsuhde jatkuisi, vertautuen tukityön jatkoaikeuksiin)	56	57	76	100	10	47
% Nollasopparilla/ keikkatyössä (ei vaikutusta, huomioidaan osa-aikakertoimena)	3	7	0	0	0	0
Laadullistettu myös muut työsuhteen laatu- ja jatkuvuustekijät huomioiden	25 %	30 %	19 %	21 %	15 %	33 %
% Palkkatuella	12	0	41	0	20	0
% Oppisopimuksella	5	3	6	0	10	7
% Työllistämisyhteistyö / Kuntaliisillä	10	10	0	20	0	27
% Ei tietoa työllistymislaadusta	4	0	12	0	10	0

Työn määrän suhteen laadukkainta työllistymistä on Pudasjärvellä ja Taivalkoskella. Vakituksia työsuhteita on noin puolella Ksaksissa sekä Kuusamossa. Työllistymisen laatu kokonaisuudessaan huomioiden Taivalkoskella ja Puolankalla on suurin korjaus alaspäin. Puolankaa laskee myös se, ettei kaikkien työllistyneiden laadusta ole tietoa. Huom. nämä tilastot eivät ole vertailukelpoisia työllistymisen tilastoihin. Työllistymistilasto ei tilastoi työllistymisen laatu-tekijöitä.

Työllistymisen sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Työllistymisen sosiaalista oikeudenmukaisuutta tarkasteltiin työllistymispotentiaaliltaan kaikista vaikeimmin työllistyvien joukosta työllistyneitä. Heitä on yhteensä 13 henkilöä.

Taulukko 21: Työllistyneet henkilöt, joilla oli alkuvaiheessa heikoksi arvioitu työllistymispotentiaali tai työllistyminen ei ollut tavoitteena.

Henkilöitä yhteensä	Alkuvaiheessa heikoksi arvioitu työllistymispotentiaali tai työllistyminen ei tavoitteena
Työssä yhteensä	13 hlö
Kokoaikaisesti (yli 80 %)	4 hlö
Osa-aikaisesti	9 hlö
Vakituiseksi	5 hlö
Määräaikaisesti	7 hlö
Nollasopparilla/keikkatyössä	0 hlö

Myös kaikista vaikeimmin työllistyvistä osa on työllistynyt laadukkaasti kokoaikaisesti ja tai vakituiseksi. Kyseisillä asiakkaila oli työttömyyshistoriaa tyypillisesti yli vuosi, usealla yli kolme

vuotta. He sisälsivät paljon maahan muuttaneita, joilla on puutteellista kielitaitoa. He ovat saaneet paljon toimenpiteitä – uraohjausta, jalkautumista työpaikoille ja kottikoulutuksia sekä myös muita palveluita. Tässä työllistyneiden joukossa vain harvalla oli merkitty työkyvyn haasteita. Työkyvyn haaste on siten ollut selkeä työllistymisen este muilla asiakkailla.

Työssä jo olleet asiakkaat

Kaikista hankkeen asiakkaista 16 % on ollut työpaikka jo hankkeeseen liittyessään. Tähän työssä jo olleiden jatkopolkujen tarkasteluun on otettu asiakkaat, jotka ovat olleet työssä hankkeeseen liittyessään ja joista on päättymisen jälkeinen 3 kk:n seurantatieto.

Taulukko 22: Hankkeeseen liittyessään työssä olleet asiakkaat, joista on 3 kk:n seurantatieto.

Status hankkeeseen liittyessä	Yhteensä
Työssä, sis. oppisopimus, palkkatuki, kuntalisä	46 hlö
, joista osa-aikatyössä (80% tai alle)	50 %

Kyseiset asiakkaat painottuvat yli 80 prosenttisesti ulkomaan kansalaisiin. Suurin osa heistä on saanut hankkeessa pääasiassa kottikoulutuksia ja uraohjausta ja isolla osalla hankeaika on ollut lyhyt. Vajaa 80 % heistä on Kuusamon asiakkaita.

Kyseisistä asiakkaista **40 henkilöä (87 %)** on ollut edelleen työssä 3 kk:n seurannassa:

- Neljän henkilön työmäärä on kasvanut
- Kolmen henkilön työmäärä on laskenut
- 33 henkilön työmäärässä ei näy muutosta tai siitä ei ole tietoa
- Työttömänä oli kaksi henkilöä
- Muita siirtymiä opiskelemaan (osa samaan aikaan myös työssä), työelämän ulkopuolelle ja paikkakunnalta poismuutto

Työllistymisen laadullista muutosta ei ollut mahdollista selvittää tarkemmin. Myös kirjauksien puute kasvattaa hieman epävarmuutta lukuihin. Tarkastelusta jää piiloon esim. mahdolliset työsuhteen vakinaistumiset, palkkatukitöiden jatkuminen ilman palkkatukea ja hankkeen myötävaikutus työsuhteiden jatkumiseen.

3.2 Asiakaskyselyt ja -haastattelut

Hankkeen asiakastyytyväisyyttä mitattiin asiakaskyselyillä (henkilö- ja työnantaja-asiakkaat) sekä asiakaskokemusta syventävillä henkilöasiakashaastatteluilla. Hankkeen toteuttajat keräsivät vastauksia toteuttajakohdaisiin kyselyihin ja haastattelut toteuttivat arvioitsijat.

Asiakastyytyväisyysmittaus henkilöasiakkaille

Kaikki tahot ovat lähettäneet hankkeessa päättäneille asiakkailleen sähköisen asiakaskyselyn. Asiakaskyselyihin vastasi yhteensä **99** hankkeen asiakasta syyskuun 2025 loppuun mennessä. Asiakaskysely on lähetetty arviolta 316 henkilölle, jolloin **vastausprosentti on 31 %**. Asiakaskyselyt erosivat joiltain osin toisistaan, mutta niissä oli myös samoja kysymyksiä. Tähän yhteenvetoon on otettu mukaan asiakaskokemukseen liittyvät tulokset, koska muut kyselyissä kysytyt tiedot on saatavilla laajemmin hankkeen asiakkaiden seurantatiedoista.

Taulukko 23: Henkilöasiakaskyselyn vastaajamäärät ja vastausprosentti.

	Vastaajia	Vastausprosentti
Yhteensä	99	31 %
Kuusamo	17	13 %
Pudasjärvi	23	35 %
Taivalkoski	5	29 %
Puolanka	11	25 %
Ksakki	43	75 %

Korkein vastausprosentti oli Ksakissa ja matalin Kuusamossa. Ksakin erinomaisen vastausprosentin vuoksi Ksakin tuloksia voidaan pitää yleistettävänä. Kuusamon, Taivalkosken ja Puolangan vähäiset määrät haastavat yleistettävyyttä.

Taulukko 24: Kokemus hankkeen hyödyllisyydestä Kuusamossa.

	Kuusamo (6–1 ka.)
Osallistuminen hankkeeseen oli minulle hyödyllistä	4,8
Sain rohkeutta, itseluottamusta ja osaamista itsenäiseen työnhakuun	4,7
Tunnistin paremmin osaamistani ja kiinnostuksenkohteitani	4,3
Kehitin osaamistani	4,1
Ymmärryksenä suomalaisesta työelämästä lisääntyi	4,8
Sain tietoa alueen työ- ja koulutusmahdollisuuksista	4,9
Sain tukea Kuusamoon asettautumisessa	4,5
Sain tietoa työkyvystäni, terveydestäni ja tukea jaksamiseen	4,5

Kuusamon asiakkaat ovat kokeneet osallistumisensa hankkeeseen yleisesti hyödyllisenä. Asiakkaat ovat arvostaneet erityisesti tietoa alueen työ- ja koulutusmahdollisuuksista sekä suomalaisen työelämän ymmärryksen lisääntymistä.

Taulukko 25: Kokemus hankkeen hyödyllisyydestä Pudasjärvellä.

	Pudasjärvi (6–1 ka. / % vastanneista)
Hyödyin hankkeen palveluista	4,8
Sain rohkeutta, itseluottamusta ja osaamista itsenäiseen työnhakuun	30 %
Tunnistin paremmin osaamistani ja kiinnostuksenkohteitani	39 %
Ymmärrykseni suomalaisesta työelämästä lisääntyi	9 %
Sain tietoa työkyvystäni	35 %
Sain tukea hyvinvointiin ja jaksamiseen	30 %
Sain rohkeutta puhua työkyvystä työpaikalla	13 %
Itseluottamukseni ja motivaatio vahvistuivat	30 %

Pudasjärven asiakkaat ovat myös kokeneet hyötynensä hankkeen palveluista hyvin. Osaamisen ja kiinnostuskohteiden parempi tunnistaminen ja tietoa omasta työkyvystä olivat useimmin hyödyllisiksi koettuja asioita.

Taulukko 26: Kokemus hankkeen hyödyllisyydestä Taivalkoskella.

	Taivalkoski (6–1 ka.)
Osallistuminen hankkeeseen oli minulle hyödyllistä	5,4
Sain rohkeutta, itseluottamusta ja osaamista itsenäiseen työnhakuun	5,8
Ymmärrykseni suomalaisesta työelämästä lisääntyi	5,4
Sain tietoa työkyvystäni	5,2
Sain tukea hyvinvointiin	5,0
Jaksamiseni parani	5,2
Sain rohkeutta puhua työkyvystä työpaikalla	5,2

Taivalkosken asiakkaat ovat kokeneet osallistumisensa hyödyllisyyden korkeaksi. Kaikista hyödyllisintä on ollut rohkeuden, itseluottamuksen ja osaamisen saaminen itsenäiseen työnhakuun sekä suomalaisesta työelämästä lisääntynyt ymmärrys.

Taulukko 27: Kokemus hankkeen hyödyllisyydestä Puolangalla.

	Puolanka (6–1 ka. / % vastanneista)
Osallistumisesta hankkeen tarjoamiin palveluihin oli minulle hyötyä	4,1
Sain rohkeutta, itseluottamusta ja osaamista itsenäiseen työnhakuun	27 %
Tunnistin paremmin osaamistani ja kiinnostuksenkohteitani	55 %
Ymmärrykseni suomalaisesta työelämästä lisääntyi	45 %
Sain tietoa työkyvystäni	45 %
Sain tukea hyvinvointiin	36 %
Jaksamiseni parani	27 %
Sain rohkeutta puhua työkyvystä työpaikalla	18 %

Puolangalla asiakkaat ovat kokeneet osallistumisen hankkeen tarjoamiin palveluihin suhteellisen hyödylliseksi. Osaamisen ja kiinnostuskohteiden parempi tunnistaminen, suomalaisesta työelämästä kasvanut ymmärrys ja tieto omasta työkyvystä olivat useimmin hyödyllisiksi koettuja asioita.

Taulukko 28: Kokemus hankkeen hyödyllisyydestä Ksakissa.

	Ksaki (6–1 ka. / % vastanneista)
Hyödyin hankkeen palveluista	5,1
Sain rohkeutta, itseluottamusta ja osaamista itsenäiseen työnhakuun	53 %
Tunnistin paremmin osaamistani ja kiinnostuksenkohteitani	58 %
Sain tietoa työkyvystäni	51 %
Sain tukea hyvinvointiin	53 %
Sain rohkeutta puhua työkyvystä työpaikalla	44 %
Sain tukea työpaikalle	35 %
En saanut tarpeitani vastaavaa palvelua	5 %

Ksakin asiakkaat ovat hyöttyneet hankkeen palveluista hyvin. Osaamisen ja kiinnostuskohteiden parempi tunnistaminen, rohkeuden, itseluottamuksen ja osaamisen saaminen itsenäiseen työnhakuun ja tuki omaan hyvinvointiin olivat useimmin hyödyllisiksi koettuja asioita.

Taulukko 29: Hankkeen suositteluhaluukkuus ystävälle.

	Arvostelijat							Passiiviset		Suosittelijat	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		2	1		3	3	8	8	10	18	46
Hanke yhteensä	17 %							18 %		65 %	
Kuusamo	18 %							6 %		76 %	
Pudasjärvi	17 %							22 %		61 %	
Taivalkoski	0 %							20 %		80 %	
Puolanka	45 %							18 %		36 %	
Ksakki	12 %							21 %		67 %	

Jopa kaksi kolmesta suosittelisi hanketta ystävälleen. Taivalkoskella ja Kuusamossa suosittelijoita on kaikista eniten. Puolangalla vajaa puolet vastanneista on hankkeen arvostelijoita.

Nostoja avoimesta palautteesta

"Work & Stay help me a lot when I come here in Kuusamo..They help me everything..Thank you so much."

"Sain todella hyvin apua aina, kun sitä tarvitsin."

"Etätyön sopiminen minulle vahvistui. Samoin pääsin kokeilemaan standimyyntiä ja työllistyin heti työkokeilun jälkeen asiakashankintatyöhön. Toteutan sitä etänä."

"Paljon hyviä ideoita ja miettimisiä sai itselle. Rohkeutta sai lisää hakea eri alan töihin."

"Itselleni oli eniten hyötyä siitä, että sain keskusteluapua, mitä vaihtoehtoja minulla olisi työllistyä ja konkreettisesti työnantajien yhteystietoja."

"Erityisen hyödyllistä oli tuki jota sain hankkeen kautta työpaikalle."

"Sain apua työhakemuksien tekemiseen sekä CV:n päivittämiseen. Myös työfysioterapeutin tapaamiset hyödyllisiä."

"Kiitos hyvästä henkilökohtaisesta avusta ja erittäin ammattitaitoisesta palvelusta ja neuvoista."

"Erittäin positiivinen lopputulos. Sain vakituisen työpaikan hankkeen avulla ja todella hyvää apua työntekijältä työnhakuun ja muihin asioihin."

Asiakastyytyväisyysmittaus yrityksille ja muille työnantajille

Hankkeessa kerättiin palautetta työnantajilta, joiden kanssa tehtiin yhteistyötä. Hankkeen yhteiseen kyselyyn vastasi **19** työnantajaa. Vastanneista kymmenen oli tehnyt yhteistyötä Kuusamon, neljä Ksakki ry:n, kolme Pudasjärven ja kaksi Puolangan kanssa. Pienten vastausmäärien vuoksi kyselyn tuloksia ei esitetä kuntakohtaisesti.

Taulukko 30: Asiat, joissa työnantajat ovat tehneet yhteistyötä työelämäntulkin, uraohjaajan tai muun työntekijän kanssa.

Yhteistyömuoto	n
Tietoa ja tukea työsuhteen solmimiseen	9
Tietoa ja tukea taloudellisten tukien hyödyntämiseen rekrytoinneissa	8
Tukea työn aloitukseen ja uuden työntekijän perehdyttämiseen	8
Tukea sopivan työntekijän löytämiseen	7
Tietoa ja tukea maahan muuttaneiden palkkaamiseen	7
Tukea sopivien työtehtävien tunnistamiseen työntekijälle	5
Tukea työhaastattelun toteuttamiseen	5
Palauttekeskustelu	5
Tietoa ja tukea työkykyasioiden huomioimiseen ja työnmuokkaukseen	4
Tietoa ja tukea monimuotoisen ja monikulttuurisen työyhteisön kehittämiseen	3
Pitkäaikainen tuki työpaikalla (työkokeilun tai palkallisen työn aikana)	3
Muu, mikä? (rekrytointitapahtuma, osallistuminen asiantuntijapaneeliin)	2
Tukea työkyvyn puheeksi ottamiseen	1
Työelämäfysioterapeutin käynti	1
Tulkkaus	1

Hankkeen ja työnantajien yhteistyö on liittynyt useimmiten tietoon ja tukeen taloudellisten tukien hyödyntämiseen rekrytoinneissa, tietoon ja tukeen työsuhteen solmimiseen ja tukeen työn aloituksessa ja uuden työntekijän perehdytyksessä. Myös tukea sopivan työntekijän löytämiseen ja maahan muuttaneiden palkkaamiseen on ollut usein toistuva yhteistyömuoto.

Taulukko 31: Työelämätulkin tai muun työntekijän palvelun vaikuttavuus eri tekijöissä.

Vaikuttavuustekijät	Ka. (5–1)
edisti työsuhteen syntymistä	4,1
edisti työsuhteen jatkumista	4,1
lisäsi yleisesti rekrytointiosaamista	3,9
lisäsi kansainvälistä rekrytointiosaamista	3,9
lisäsi monimuotoista rekrytointiosaamista	4,1

Työelämätulkin palvelun vaikuttavuus on ollut korkeinta monimuotoisen rekrytointiosaamisen lisääntymisessä sekä työsuhteen syntymisen ja jatkumisen edistämisessä. Vaikuttavuus on hyvä kaikilla kysytyillä mittareilla.

Taulukko 32: Hankkeen tuki osaavan työvoiman rekrytoinnissa.

	Ka. (5–1)
Hanke on edistänyt organisaatiomme osaavan työvoiman rekrytointia	3,4

Kokonaisuudessaan hanke on edistänyt työnantajien osaavan työvoiman rekrytointia kohtuullisen hyvin.

Taulukko 33: Palvelun suositteluhalukkuus kollegalle.

	Arvostelijat							Passiiviset		Suosittelijat	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
						1		2	3	6	6
Yhteensä	6 %							28 %		67 %	

Jopa kaksi kolmesta suosittelisi palvelua kollegalleen ja vain yksi vastanneista on palvelun arvostelija.

Henkilöasiakkaiden teemahaastattelut

Asiakashaastattelujen tarkoituksena oli syventää ymmärrystä hankkeeseen osallistuneiden asiakaskokemuksesta. Kaikilta tahoilta pyydettiin viisi vapaaehtoista haastateltavaksi. Haastatteluja toteutui **22** kappaletta. Haastateltujen asiakkaiden taustat olivat hyvin monipuoliset; kaiken ikäisiä, pitkään työelämässä olleita, maahan muuttaneita, työkyvyttömiä, pitkään työttömänä olleita työnhakijoita ja työssä olevia. Haastattelujen tulokset esitetään yhteenvetomaisesti.

Suurin osa **toivoi saavansa hankkeesta** tukea työnhakuun. Osa toivoi tukea oman tilansa selvittelyyn kuten tulevaisuuden suunnitelmiin, työkykyyn ja maahanmuuttoon liittyvissä asioissa. Lähes kaikkien mielestä **hankkeen palvelut vastasivat hyvin omia tarpeita**. Suuri osa oli hyvinkin tyytyväisiä saamaansa tukeen. Joidenkin kohdalla realiteetit (työkyky tai töiden vähyyys) hankaloittivat tarpeisiin vastaamista.

”Olen saanut apua juuri siinä, että tekeminen on keskittyneempää. Ja tässä on pilotoitu hyvinvoinnin puolta liikunnan ja fysioterapialla, mikä ollut hyödyllistä. Sain palautumiseen apua.”

Hyödyllisimmäksi koettu tuki liittyi enimmäkseen konkreettisiin asioihin tilanteessa eteenpäin pääsemisessä, neuvoihin ja uusiin näkökulmiin, keskusteluihin yleisesti ja matalaan kynnykseen olla yhteydessä. Saadusta tuesta on ollut monipuolisia hyötyjä. Tuki on auttanut useita saamaan työpaikan. Lisäksi tuki on auttanut etenemään työhaussa tai muussa tilanteessa (esim. työkyvyttömyyseläke, opiskelut), jaksamaan paremmin fyysisesti tai henkisesti, tai tuki on auttanut ylipäättään arjessa (elämänhallinta, mielenterveys, asettautuminen). Jokaisen mielestä hankkeessa oli heille vain hyödyllisiä asioita ja palveluita – ei mitään hyödytöntä.

”Usko, että kykenen asioihin, on kasvanut. Uskomus omaan tekemiseen ja että voi edetä hitaammin, eikä hypätä heti syvään päätyyn.”

Haastateltavien mielestä **hanke on henkilökohtaisempi, kokonaisvaltaisempi, aktiivisempi ja konkreettisempi** kuin muut työllistämistä edistävät palvelut, joista heillä oli kokemusta. Suurella osalla ei kuitenkaan ollut aikaisempaa kokemusta eivätkä siten osanneet verrata.

”Work&Stay on 100 kertaa parempi kuin työkkäri. Työkkärissä 3 kk välein vaan kysellään, hankkeessa tapahtuu asioita.”

Kaikki arvioivat, **etteivät he olisi todennäköisesti päässeet samaan lopputulokseen samassa ajassa ilman hankkeen tukea**. Osalle vastaus oli erittäin selvä ja osalle hieman epävarmempi. Osa uskoi, että olisi voinut päästä samaan lopputulokseen, mutta hanke nopeutti siihen pääsyä.

”En olisi päässyt, koska kun tulin uutena henkilönä Suomeen, en puhunut kieltä ensin, tai tiennyt maasta, joten on vaikea saada työtä. Työelämäntulkki oli myös työhaastattelussa mukana ja auttoi vakuuttamaan työnantajan osaamisestani.”

Haastateltavat, jotka hakevat tällä hetkellä töitä, arvioivat **mahdollisuutensa saada töitä seuraavan puolen vuoden aikana** keskimäärin huonoiksi. Muutama haastateltavista uskoi

vahvemmin työllistymiseensä. Mahdollisuuksia saada töitä arvioitiin edistäneen opiskelu, hankkeessa mukana olo, omien ajatusten työstäminen, yrittäjyyden miettiminen ja pätkätyöt. Vastaavasti mahdollisuuksia saada töitä arvioitiin heikentäneen korkea ikä, heikko tai täysi työkyvyttömyys, muu terveydentila, paikkakunta, huono työmarkkinatilanne ja matala itseluottamus.

”Tällä hetkellä en hae töitä, olen vielä töissä 2kk ja toistaiseksi näyttää ihan hyvältä, voi olla pitempikin paikka tarjolla. Ei varmaan ihan helppoa olisi saada työtä, omastakin aktiivisuudesta kiinni, ei mahdotonta mutta haastavaa.”

Harva osasi nimetä **muita tekijöitä tai palveluja**, jotka voisivat auttaa heitä työllistymään tai etenemään tilanteessa juuri tällä hetkellä. Ammatillisen kuntoutuksen selvitys, jatko-opintomahdollisuudet ja terveystalouteihin liittyvät palvelut saivat mainintoja.

Suurin osa välitti lopuksi kiitoksensa saamastaan avusta ja antoi lisää positiivista palautetta liittyen erityisesti yksilölliseen palveluun ja loistaviin työntekijöihin.

”Kannattaa jatkaa hanketta tulevaisuudessakin, varsinkin maahanmuuttajien näkökulmasta.”

3.3 Työvoimavirkailijoiden ryhmähaastattelu

Hankekuntien omavalmentajille ja työllisyysohjaajille järjestettiin ryhmähaastattelu syyskuussa 2025 arvioitsijan toimesta. Ryhmähaastattelun tavoitteena oli saada työvoimavirkailijoiden näkemyksiä hankkeesta ja sen vaikuttavuudesta. Ryhmähaastatteluun osallistui yhteensä **kahdeksan** henkilöä. Kaikista hankekunnista osallistui vähintään yksi henkilö. Tässä luvussa on esitetty ryhmähaastattelun yhteenvedon teemoittain.

Hankkeen **ydintehtävänä** nähtiin asiakkaan henkilökohtainen ohjaaminen ja tukeminen kohti työelämää toimien rinnallakulkijana ja sparraajana koko palvelupolun ajan. Työelämäntulkki käy läpi työnhakijan työnhaun sekä mahdolliset työllistymistä estävät seikat, tukien niiden tunnistamisessa ja poistamisessa. **Keskeinen lisäarvo** syntyy matalan kynnyksen palvelusta, jossa on mahdollisuus paneutua syvällisesti asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin ja tilanteeseen. Työelämäntulkilla on enemmän aikaa keskittyä asiakkaan ohjaamiseen ja jalkautuvaan työhön kuin työvoimavirkailijalla. Palvelu tuo nopeaa ja vaikuttavaa eteenpäin siirtymistä ilman pitkää sitoutumista. Myös rinnalla kulkeminen jatkuu saumattomasti, jos asiakas siirtyy palvelusta toiseen.

Kohderyhmät on tunnistettu hankkeessa oikein, ja hankkeen loppuvaiheessa tunnistaminen on ollut erityisen onnistunutta. Asiakkuuksista on keskusteltu yhdessä työllisyyspalvelujen kanssa, ja asiakkaita on autettu eteenpäin työllistymisen polulla. Kohderyhmänä ovat olleet vaikeasti työllistettävät ja haasteellisessa työmarkkinatilanteessa olevat asiakkaat, kuten koulutuksen puutteesta, pitkästä työttömyydestä, terveydellisistä haasteista kärsivät sekä kansainväliset asiakkaat. Kohderyhmät ovat hyötäneet verkostomaisesta työskentelystä.

Asiakkaiden todellisia tarpeita on saatu osittain esille. Hankkeen kautta on ollut mahdollisuus syvemmin selvittää työllistymisen esteitä, ja asiakkaat ovat saaneet yksilöllisiä palveluja. Taustatietoa asiakkaasta ei aina ole ollut, mutta alkuarviokysymyksillä on kartoitettu asiakkaan tilanne ja palvelutarve. Todellisten tarpeiden kartoittaminen vaatii aikaa ja luottamuksen rakentumista, ja hankkeen tiiviin tuen myötä uusia tarpeita on voinut tulla esille. Haasteena on ollut, että kaikki asiakkaat eivät osaa sanoittaa todellisia tarpeitaan tai motivaatiota työllistymiseen ei ole, mikä voi johtaa palveluohjaukseen, joka ei välttämättä vie eteenpäin.

Asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen on ollut vaihtelevaa. Osan kohdalla on onnistuttu hyvin – asiakkaat ovat saaneet työn tai koulutuspaikan, CV:t on päivitetty, ja he ovat saaneet kokemusta työhaastatteluista sekä korttikoulutuksia. Hankkeen loppuvaiheessa aktiivisella otteella ja tiiviillä tuella on pystytty vastaamaan tarpeisiin selkeästi paremmin. Kaikkien asiakkaiden osalta vastaaminen ei kuitenkaan ole toteutunut. Osa palvelusta jäi yleisesittelyn tasolle ilman riittävää otetta asiakkaan tarpeen eteenpäin viemiseksi, ja joidenkin asiakkaiden kohdalla kontakti jäi kertatapamiseen. Haasteena on ollut myös palvelun jatkumon työstäminen ja asiakkaan sitouttaminen hankkeeseen. Lisäksi hanke aika ei aina riitä, ja asiakkaan asiat voivat jäädä kesken, vaikka tiiviille tuelle olisi edelleen tarvetta.

Asiakasohjaus Kuusamossa on toiminut huomattavasti sujuvammin työllisyyspalveluiden siirryttyä kuntiin vuoden vaihteessa. Asiakkaita on ohjattu määrällisesti paljon, mutta osa asiakkaista ei ole saanut palvelua tai on saanut sen vasta kuukausien päästä, jolloin palveluntarve

on usein jo muuttunut. Välillä oli hetki, jolloin uusia asiakkaita ei otettu, mutta tämän jälkeen ohjaus on jatkunut ja sujunut toimivasti. Kuntaan siirtymisen myötä asiakasohjaus on saanut lisää vauhtia, kun asiakkaat on joiltain osin "talutettu hankkeelle" – tämä korostaa sitä, että osa asiakkaista tarvitsee enemmän ohjausta kuin toiset.

Asiakasohjaus Pudasjärvellä on toiminut hyvin, ja työvoimaviranomaisella on ollut tietoa hankkeesta. Asiakkaita on ohjattu aktiivisesti hankkeeseen, mutta asiakas ei välttämättä ole ollut kiinnostunut tai kokenut tarvetta palvelulle, vaikka työvoimavirkailija on nähnyt tarpeen. Asiakasohjauksessa on ollut jonkin verran haasteita – useille hanketta on esitelty, mutta harva on ollut halukas osallistumaan. Esitteitä on jaettu ja asiaa on pyydetty vielä miettimään.

Asiakasohjaus Puolangassa oli alkuvaiheessa hieman hankalaa, sillä hankkeesta ei vielä TE-toimiston puolella tiedetty. Kuntiin siirtymisen jälkeen ohjaus on toiminut paremmin.

Asiakasohjaus Taivalkoskella on hankkeen loppuvaiheessa sujunut hyvin. Yhteistyö on tiivistynyt vuoden 2025 aikana työllisyyspalveluiden siirryttyä kuntiin.

Yhteistyö hankkeen ja työvoimaviranomaisten välillä on kokonaisuudessaan toiminut hyvin ja mutkattomasti kaikissa hankekunnissa. Hankkeen työntekijät ovat olleet aktiivisesti yhteydessä työllisyyspalveluihin, mikä on helpottanut hankkeen olemassaolon muistamista ja huomioimista työvoimaviranomaisen omassa työssä. Asiakkaat on ohjattu hankkeeseen, ja yhteistyö on jatkunut asiakkaan tilanteen mukaisesti. Yhteistyö on tiivistynyt ja parantunut merkittävästi työllisyyspalveluiden siirtymisen jälkeen kuntiin vuoden vaihteessa. Aiemmin yhteistyötä hankaloitti se, ettei ollut mahdollisuutta käyttää samaa järjestelmää. Yhteiset palaverit, yhteinen keskustelu ja läheinen fyysinen sijainti ovat helpottaneet yhteistyötä. Kehityskohtena on tunnistettu tarve lisätä vuoropuhelua asiakkaan tilanteen eteenpäin viemiseksi, erityisesti muissa kuin "selvissä" tapauksissa. Työvoimaviranomainen ei aina ole saanut tietoa siitä, miten asiakas etenee hankkeessa, jatkuneeko asiakkuus tai mihin ratkaisuun on päädytty. Aktiiviset asiakkaat kertovat tilanteestaan, mutta kaikki eivät tuo näitä asioita esille, mikä voi johtaa päällekkäisen työn tekemiseen.

Hankkeessa on **tunnistettu oikeat palvelut**, ja niitä on tarjottu ja hyödynnetty monipuolisesti. Oikeat palvelut on tunnistettu ajoissa, ja palveluiden tarpeesta on käyty vuoropuhelua. Palveluita on ollut sopivasti, ei liikaa, ja ne määräytyvät asiakaslähtöisesti. Kun on ollut selvä palveluntarve, se on toteutunut. Realistista on ollut keskittyä 2–3 palveluun kerrallaan. Kehityskohtena on tunnistettu, että asiakkaat olisivat hyötynneet enemmän kotikunnassa toteutetuista palveluista, sillä kynnys osallistua on matalampi omalla paikkakunnalla. Nyt joidenkin asiakkaiden on täytynyt lähteä Ouluun tai lähikuntiin palveluiden perään. Myös ryhmämuotoisia valmennuksia olisi voinut olla hankkeessa.

Vaikuttavimpia toimenpiteitä ovat uraohjaus ja asiakkaan rinnalla kulkeminen, oikea-aikainen tiedon saaminen ja ohjaaminen sekä asiakkaan todellinen auttaminen oman asian eteenpäin viemiseksi. Työelämäntulkilla on ollut aikaa paneutua asiakkaan asiaan, mikä on ollut keskeistä – työvoimavirkailijoilla ei ole aikaa kuin suunnitelman päivitykseen noin kerran kolmessa kuukaudessa. Joustavuus asiakastyössä on ollut tärkeää, ja asiakkaat ovat kokeneet työelämäntulkin avun positiivisena. Konkreettisista toimenpiteistä vaikuttavimpia ovat olleet CV:t

ja erilaiset korttikoulutukset, koulutukseen liittyvät suunnittelut eri tahojen kanssa sekä jalkautuminen ja piilotyöpaikkojen etsiminen.

Työelämäntulkin tekemä työ on ollut tarpeellista ja vaikuttavaa asiakastyön näkökulmasta, ja **työelämäntulkin tarve työllisyyspalveluille** on selkeästi tunnistettu. Työvoimavirkailijoilla ei tällä hetkellä ole aikaa toteuttaa hankkeessa tehtyjä työtehtäviä, vaan viranomais tehtävät vievät heidän aikansa. Viranomaisena ei voi kaikkeen osallistua itse eikä irrottautua yllättävissä tilanteissa, esimerkiksi kansainvälisten asiakkaiden kieliongelmiin vuoksi. Rinnalla kulkemista tarvitaan paljon tiettyjen asiakkaiden kanssa, jota hanke on pystynyt toteuttamaan.

Vaarana on, että hyväksi todetut työskentelytavat ja yksilöity apu asiakkaan työllistymiseksi katoavat hankkeen päättymisen myötä. Aktiivisen asiakastyön myötä hanke on täydentänyt julkisia työvoimapalveluita tiiviin ohjauksen, rinnalla kulkemisen ja palvelukokonaisuuksien koordinoinnin kautta. Merkittävää on, että työ ei ole irrallista, vaan sitä tehdään tiiviissä yhteistyössä työllisyyspalveluiden henkilöstön kanssa.

Hanke on tehnyt paljon yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden, elinkeino- ja yrityssektorin sekä oppilaitosten kanssa, joten yhteistyö on edelleen tärkeää. Nämä palvelut antavat lisätukea hankkeelle. On tärkeää miettiä, miltä osin palveluohjaus on kuntien tehtävä toteuttaa. Myös sote-puolella olisi hyvä miettiä palveluohjauksen kysymystä. Tahosta riippumatta palveluohjaus on merkittävässä roolissa siinä, että asiakkaiden asioita saadaan eteenpäin ja vältetään palveluiden suurkulutusta. Tämä tuo pitkässä juoksussa isoja taloudellisia säästöjä eri tahoilla.

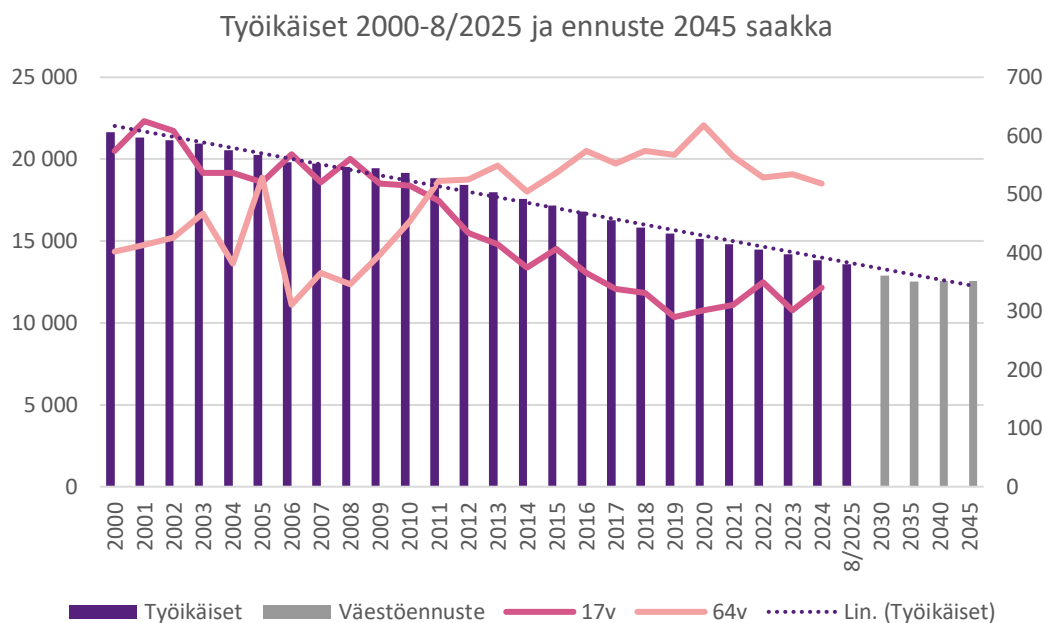
Palvelun jatkuvuuden tärkeys ja tarve tunnistettiin kaikissa kunnissa. Työvoimavirkailijoilla ei nähdä mahdollisuuksia toteuttaa työelämäntulkin työtehtäviä. Viranomaisroolin ei myöskään nähdä sopivan työelämäntulkin rooliin. Palvelun jatkuvuus vaatisi lisäresursseja.

3.4 Tilastollinen ja taloudellinen vertailuaineisto

Tilastollisia vertailuaineistoja on käytetty erityisesti hankkeen palvelun työllistymistulosten suhteuttamiseen ja vertaamiseen. Vastaavasti taloudellista vertailuaineistoa on käytetty hankkeen palvelun kustannusten vertaamisessa.

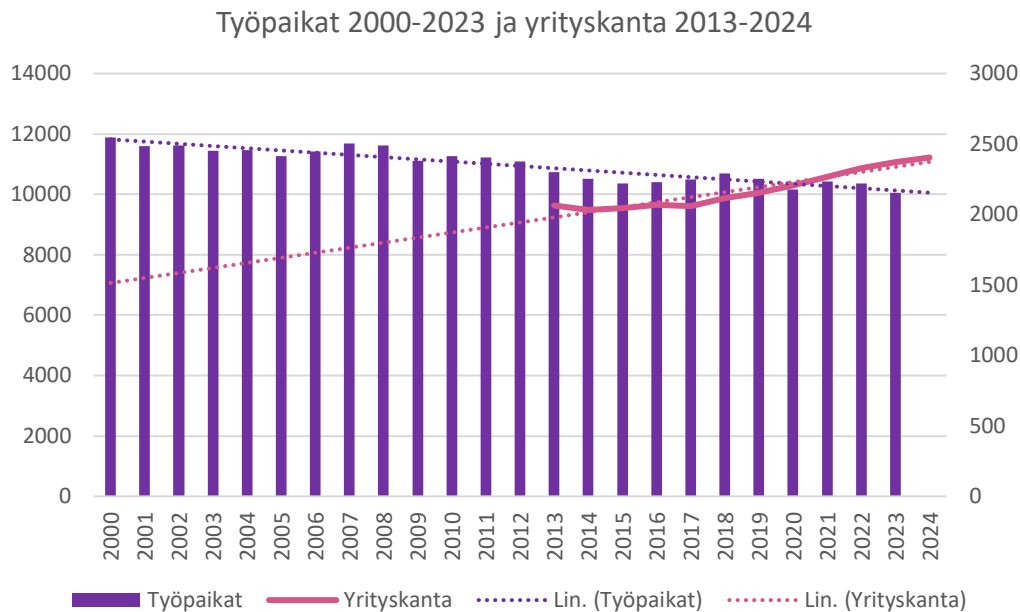
Työmarkkinatilastoja

Graafi 1: Työikäisten kehitys tarkasteltavissa kunnissa yhteensä. Lähde: Tilastokeskus 11re, väestöennuste 2024 ja kuntien ennakkotiedot (maksullinen)

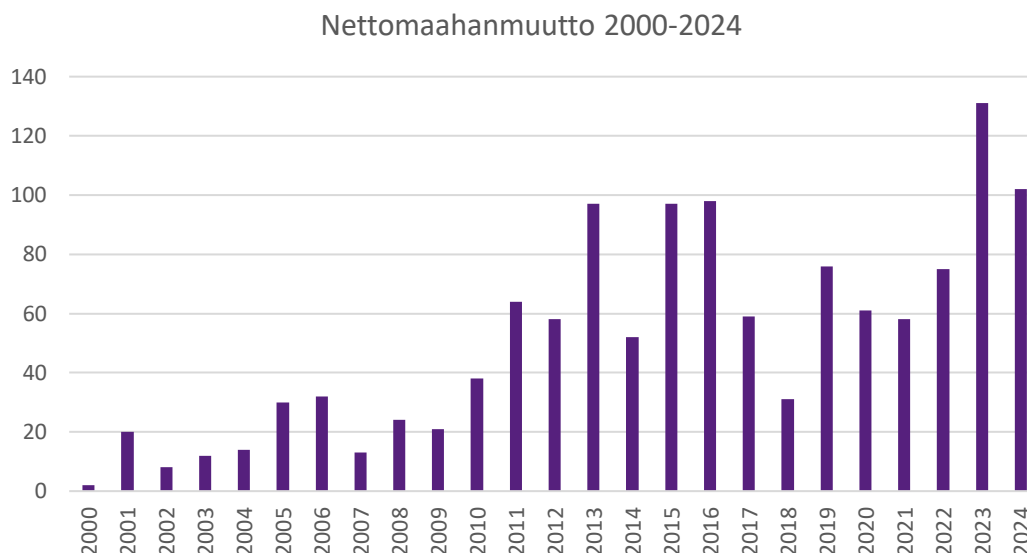
Toteuttajakuntien yhteenlaskettu työikäisten määrä on laskenut tasaisesti jo pitkän aikaa. Samaan aikaan yhteenlaskettu työpaikkojen määrä (graafi 2) on laskenut vain hieman. Tämä on luonut väestömuutoksista johtuvaa kysyntää työntekijöille alueella.

Graafi 2: Työpaikkojen ja yrityskannan kehitys tarkasteltavissa kunnissa yhteensä. Lähde: Tilastokeskus 115j, 11yq

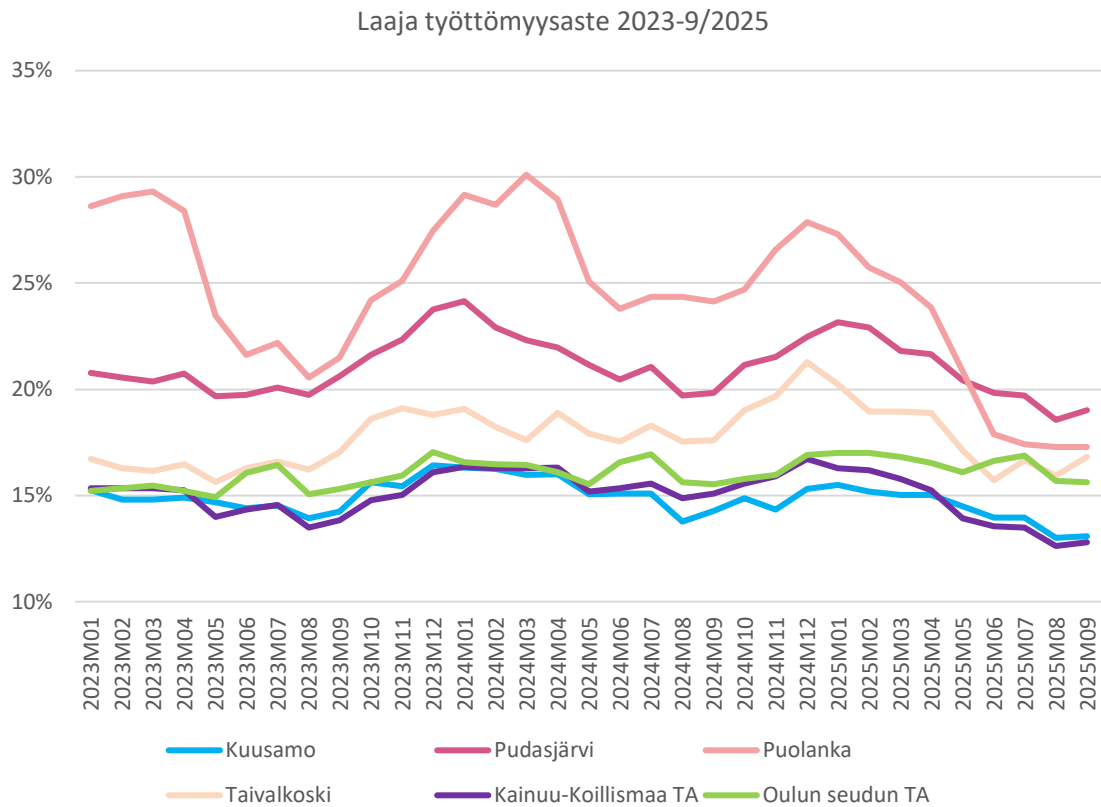
Tarkasteltavien kuntien yhteenlaskettu työpaikkojen määrä on laskenut hieman tarkasteluajavälillä. Yrityskanta on vastaavasti kasvanut.

Graafi 3: Nettomaahanmuuton kehitys tarkasteltavissa kunnissa yhteensä. Lähde: Tilastokeskus 11a7

Yhteenlaskettu nettomaahanmuutto on kasvanut trendimäisesti suurista vuosivaihteluista huolimatta. Viimeisen kahden tilastovuoden aikana alueelle on maahan muuttanut yli 100 henkilöä vuodessa.

Graafi 4: Laaja työttömyysaste alueen kunnissa ja työllisyysalueilla. Lähde: KEHA-keskus, Työnvälitystilasto: 4250 ja 1260

Laaja työttömyys (työttömät ja palveluissa olevat) on ollut erityisesti Kuusamossa matalalla tasolla koko tarkasteluajan. Puolangalla työttömien osuus on ollut huomattavasti korkeampi mutta on laskenut tämän vuoden kuluessa selvästi paremmalle tasolle. Myös Pudasjärven ja Taivalkosken työttömyys on ollut selvästi korkeampaa kuin vertailussa olevilla työllisyysalueilla keskimäärin.

Taulukko 34: Suoraan avoimille työmarkkinoille työllistyneiden osuus työttömyyden eri vaiheissa.
Lähde: KEHA-keskus, Työnvälitystilasto: VVK1

(VVK1) Työllistyneet eri työttömyyden vaiheissa	Alle 3kk työttömyyden vaiheessa	3-6kk työttömyyden vaiheessa	6-12kk työttömyyden vaiheessa	12-24kk työttömyyden vaiheessa	Yli 24kk työttömyyden vaiheessa
	2023–24 ka.	2023–24 ka.	2023–24 ka.	2023–24 ka.	2023–24 ka.
Kuusamo, Pudasjärvi, Taivalkoski, Puolanka yht.	37 %	28 %	30 %	13 %	17 %
Kainuu-Koillismaa TA	33 %	25 %	25 %	14 %	13 %
Pohjois-Pohjanmaa	37 %	25 %	23 %	16 %	18 %

Hankkeen asiakkaat vertautuvat keskimääräiseltä profiililtaan 12–24 kuukautta työttömänä olleisiin. 12–24 kuukauden yhtäjaksoisen työttömyyden vaiheessa 13–16 % työttömistä työllistyy avoimille työmarkkinoille.

Taulukko 35: Eri palveluista työllistyneet 3 kk palvelun päättymisen jälkeen. Lähde: KEHA-keskus, erillinen tietopyyntö

Eri palveluista työllistyneet % 2023–2024 ka.	Kainuu-Koillismaa TA	Pohjois-Pohjanmaa
Palkkatuki kunnalle	21 %	20 %
Palkkatuki järjestöön	14 %	15 %
Palkkatuki yritykseen	44 %	46 %
Työkokeilu	12 %	9 %
Valmennus	23 %	25 %
Työvoimakoulutus	23 %	31 %
Omaehtoinen opiskelu	28 %	33 %

Hankkeen palvelua ei voi suoraan verrata mihinkään muuhun työvoimapoliittiseen palveluun. Valmennus on kuitenkin lähimpänä ja kolme kuukautta valmennuksen päättymisen jälkeen Kainuu-Koillismaan työllisyysalueella on työllistynyt keskimäärin 23 % ja Pohjois-Pohjanmaalla 25 % asiakkaista.

Taloudellinen vertailu

Kuntien työllisyysbudjetit sekä lakisääteisten että yleisten palveluiden osalta koottiin yhteen yhteistyössä hanketoimijoiden kanssa. Kuntien työllisyysbudjetteihin ei sisällytetty hankkeen omarahoitusosuutta, jotta tiedoista saataisiin vertailukelpoiset. Budjettitietoja on suhteutettu laajan työttömyyden määrään (kuukausikeskiarvo 1–8/2025), jotta saatiin yleinen vertailuarvo mihin työelämäntulkin taloudellisia tunnuslukuja verrataan. Hankkeen budjetista puolestaan rajattiin Työelämäntulkkipalveluun liittyvän asiakastyön kustannukset. Tästä saatiin johdettua vertailuhinta sekä asiakaskohtaisista bruttokustannuksista että kuntien nettokustannuksista. Asiakasmääränä tarkasteltiin vain vuodelle 2025 kohdentuneita asiakkaita. Lisäksi johdettiin asiakkaille hankkeen toimesta tuotettujen palveluiden keskimääräinen toimenpidekohtainen kustannus. Vertailussa käytetään asiakaskohtaista bruttokustannusta.

Taulukko 36: Hankkeen kustannuslaskelmia.

TAHO	Yht/ LT25	§ / LT 25	Yleiset/ LT 25	WS koko hanke BRUTTO	WS ASIAKASPALVELU (Työelämäntulkki)	% -suhte (yht / LT25)	€/ TET-toimenpide	WS ASIAKASPALVELU - omarahoitusosuus (Työelämäntulkki)	LAAJA TYÖTTÖMYYS (kka 1-8/2025)	ASIAKASMÄÄRÄ W&S (vuodelle 2025 kohdentuneet)	Toimenpiteitä per asiakas keskimäärin
Kuusamo	2 357	1 566	791	2 062	736	31 %	123 €	147	950	129	6,0
Pudasjärvi	2 646	2 128	518	3 755	1 571	59 %	308 €	306	586	49	5,1
Puolanka	2 472	2 006	465	2 438	1 188	48 %	195 €	234	183	32	6,1
Taivalkoski	2 726	1 797	929	1 969	1 156	42 %	551 €	219	264	32	2,1
KSAKKI RY				2 105	1 581		98 €	314		86	16,1
YHTEENSÄ				2 354	1 168					328	35

Työelämäntulkin kustannushaitariksi muodostui **736–1581 €** per asiakas ja koko hankkeen tasolla **1168 €**. Kustannuseroissa on suurta vaihtelevuutta ja on riippuvainen asiakasmäärästä. Ksakk ry:ssä puolestaan on tehty selkeästi muita toteuttajatahoja enemmän eri toimenpiteitä asiakkaille, jolloin sen toimenpidekohtaiset kustannukset ovat matalat. Taivalkoskella puolestaan esimerkiksi toimenpidekohtaiset kustannukset ovat huomattavan korkeita, mutta johtuvat muita toteuttajia myöhemmin käyntiin päässeestä hanketyöstä.

Työelämäntulkin asiakaskohtainen kustannusta 736–1581 € sekä keskekustannus 1168 € voidaan verrata myös valmennuspalveluiden keskekustannuksiin. Lähimpänä työelämäntulkkiä on erityisesti Uravalmennuspalvelu, joka on viisi vuotta sitten kustantanut keskimäärin noin 55 % työelämäntulkkiä enemmän.

Taulukko 37: Eri valmennuspalveluiden keskimääräisiä kustannuksia. Lähteet: Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannusvaikuttavuus. 2022. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2022. Alasalmi, Busk, Holappa, Oosi & Raukola ja TEM: TE24-valmistelun tietopaketti ja laskelmat kunnille 2023–2024

Valmennus- palveluiden kustannusarvioita	Aktiivisen työvoimapolitiikan palveluiden kustannukset, KOKO MAA		Laskennalliset kustannukset (TE24 -tietopaketti) / jakso ; KOKO MAA	
	2019	2020	2019 (/päättäneet jaksot);	2023 (/ päättäneet jaksot);
Valmennukset			677 €	946 €
, josta työhönvalmennus	745 €	595 €		
, josta työnhakuvalmennus	923 €	1 087 €		
, josta uravalmennus	1 734 €	1 854 €		